

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Qui non egit dolum in lingua sua, nec fecit proximo suo malum. Et
opprobrium non accepit aduersus proximum suum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Humanitas e scausa mendacij. derentur, quæ nunc artissime coniunctæ uidentur. Ita quantum manet in his humanitatis, tantum manet & mendacij & uanitatis. Nemo igitur sine fictione & adulatione, nec sine falsa uerbi dei opinione. Iterum, ut dixi, perfectum respectum hic taxat, quæ plurimos fallit, ne hoc uitio sese laborare deprehendant. Adeo nemo est apertus & simplex fatis, nec tamè curamus, ut hoc malum careamus, sed interim opuscula nostra facimus, quibus cõfidimus, quantum uitio, habitare in monte sancto dei.

Qui non egit dolum in lingua sua, nec fecit proximo suo malum.
Et opprobrium non accepit aduersus proximum suum.

Non est dubium, quin id quod dixit: Ambulator immaculatus, operaria sticia, totam iusticiam significet, quam deinceps suis partibus exequatur, quantum una est, Veritatẽ loqui in corde, nõ adulari, nõ conuiuere, nõ indulgere, quo uitio peccamus in amicis & sodalibus. Alia pars est, dolum non agere in lingua, quod hebraice: Qui nõ detraxit seu detulit, dicitur. Hiero. Qui nõ est facilis in lingua: significat autem id uitij, q̄ peccamus in aduersarijs, deferamus ad amicos, quæcunq; ab inimicis eorum audiuerimus, eaq; in peiorem partem interpretamur, quotidieq; exploramus, ut similia deferamus, a q̄ uerbo Ioseph exploratores Aegypti appellauit fratres suos Gen. xliij. Vitium sane late patet & communissimum, simul ad discordias excitandas potentissimum. Deinde quod nonnumq; specie & titulo consilij & monitorij sese pulcherrime uelut. Pulcherrima uero larua est, quãdo in angelum lucis sese transferens zelo dei defert, explorat, accusat proximum de hæresi, errore, impia uita. Hic enim premium expectat pro obsequio dei, quod prestitit occidẽdo pios, & damnando pia dogmata. Vult ergo Propheta, ut ea quæ mala sunt proximorum, apud alium proximum taceamus, etiam si sit inimicus & meritis de nobis, nec nisi bona loquamur, & ea tantum quæ ad reparandam, seruãdam & augendam concordiam ualent: Id enim uellemus nobis fieri, quin maxime caueamus, ne cuius uerbum & opus temere iudicemus & damnemus, ne in ueritatem impingamus, pro qua uidemur maxime conari. Sic matrem suam Augustinus fecisse inter mulieres inimicas scipsit Confess. ix. Ideo insignis pars iusticiæ in hoc absoluitur, multa sunt in hoc uitium in scripturis testimonia, quæ omittimus, cum sit uitium per se notissimum hominumq; doctrinis damnatum, uerum nec illo caret ullus hominum in hac uita, tanta est miseria huius uitæ, quia & si sint, qui non exigunt sibi mala nunciari aduersarijs, & eius omnia in peius interpretari, tamen si ita nuncientur & interpretentur, non inuiti audiunt dicentib; permittunt nec repellunt nec resistunt dicenti, nec in bonum interpretantur, suspitionib; saltem locum faciunt. Hac uirtute clarus fuisse scribitur Godolias filius Aicham Hiere. xl. qui cum Iohannan Careæ ei nunciaret & uere nunciaret, Ismael Nathanæ ei insidiari ut occideret, noluit audire nec credidit, dicens: Falsum tu loqueris de Ismael. Et hac pia opinione perseverans occisus est, malens periclitari uita, q̄ mala (quæ tamen uera erant) suspicari de proximo suo & credere delatori.

Tertium generale uitium. Nec fecit proximo suo malum, id est, damnum uel noxamentum. Quod uitium si in latitudinem suam extẽdas, nec ipso carebit penitus ullus hominum, Malis mala sicut nec præcedente. Nam & si sunt, qui manum non extendunt, tamen Ne nisi faciendâ. mesi peripatetica uirtute, malis mala fieri gaudent nec prohibent, quin iusticiam dei

eriam dei laudant, q̄ dignis digna intulerit, interim non uidentes, q̄ nollent sibi talia optari a quocunq̄ aduersario. Et hanc legem naturæ lumen illud naturæ Aristoteles non uidit, quando ethica sua, Nemefi ista & multis alijs uitijs pro uirtutibus positis, fœdauit, sed & hoc monstrum non raro induit angelum lucis, ut sit incognoscibile, dum exurit & occidit sanctos dei & persequitur ueritatem & iusticiã in obsequium dei & zelo ueritatis, sicut hodie furunt Sophistæ & Pontifices, Idola, nihil curantes, q̄ sibi talia fieri nollent. Ita uides, q̄ in personarum respectum maxime inuehatur, q̄ ij præsument potissimum in tabernaculo dei habitare, qui sunt ijs uitijs inquinatissimi, falsi specie bonæ intentionis, nominis & personæ, coram se & hominibus.

Et opprobrium non accepit aduersus proximos suos. Verbum accepit, melius leuauit, fuisse redditum, sic & psalmo. xxiiij. Qui non accepit (non leua) uit, non exaltauit, non iactauit in uano animam suam. Ita hic, qui non iacta uim, exaltauit, exaggerauit, dilatauit malum nomen, opprobrium, ignominiam, conuitium, blasphemiam contra proximum suum, id quod solent inimici zelo dei & amore ueritatis, in spiritu enim loquitur, Nam crassa tur, personati zelo dei & amore ueritatis, in spiritu enim loquitur, Nam crassa illi conuiciatores, mox sese agnoscunt male fecisse, sed illi pergunt in merito digno zeli sui, quos hæreticos, schismaticos, erroneos, & sexcenta mala nomina, ea q̄ in uulgus propagare, eleuare, magnificare, coram magnatibus, magnatibus, uoce, & toto corpore testari, donec cælum & terram, si possint, misceant & conturbent profundum maris.

Verum uide, spiritus non omittit, quin proximos appellet, quantumuis sint inimici inuicem, potentissimo uerbo eos ad pacem & concordiam uocans, & insignem insaniam eorum taxans. Quis enim deferat, noceat, conuicietur proximo suo, nisi insanus? Quomodo excusabuntur q̄ digna fecerint inimicis, negantes eos proximos esse, contra spiritum qui proximos eos esse affirmat, sed sic fieri oportet, ut legis naturæ obliuiscant, facient quod sibi fieri nollent.

Ordinem quoq̄ obserua pulchrum, nam totus hic uersus de inimicis agit. Primum est enim, mala proximi explorare, deferre, accusare. Deinde accusatum, nocere, occidere, exurere. Ultimo, ne iniurie gessisse aut gerere uideantur, blasphemare, eleuare opprobrium, iactare crimina, & sic pœnam dignam redditam ostentare. Sic in Christum primo explorabant falsa testimonia, detulerunt & accusauerunt, accusatum dehinc & damnatum, crucifixerunt, crucifixum uero pessimis nominibus blasphemauerunt. Tam proprie, apte, breuiter im-
officium boni uiri.
tere, extinguere, contraria prædicare, tueri, & si non potest tueri, excusare, aut saltem dolere & compatiri, etiã inimico & malo, sic enim sibi quisq̄ fieri uellet, Ita non modo non nocebit aut malum faciet proximo, sed etiam bene faciet siue sit amicus siue inimicus, ut est sententia Christi Matth. vj. Nec explorabit nec deferet, sed deferenti resistet, susurrone compescet. Magna & ardua sunt hæc, q̄ in his offendi oportet montes Israel, & ipsam superbiam Iordanis, summos Episcopos, magistratus, potentes, sapientes, sanctos. Nam hi longe amplius q̄ uulgus ijs uitijs sunt impliciti, longe q̄ magis sauiūt ac nocent, cum sit apud eos species bona & autoritas metuenda, hoc est quod dicit,

Dd ij Ad nihilum